

5/2019

seurakunta

Enonkoski · Kerimäki · Punkaharju · Rantasalmi · Savonlinna · Savonranta

uutiset

Pyhäinpäivä 2.11.

Et ole yksin.

Seurakunta on omaisten tukena surun kohdatessa s. 4-5

100 vuotta iloa

Kouluikäisten juhluvuosi huipentuu superviikonloppuun 15.-17.11.

Kirkkoyö, Loistomessu ja Kummikirkko takakannessa

Savonlinnan Kirkkomusiikkiviikko 27.10.-3.11.

Italialainen Ensemble Lucidarium & muut
Kirkkomusiikkiviikon tähtihetket s. 3

SAVONLINNAN SEURAKUNTA †

Kuuleeko Jumala rukoukset?

Lokakuun toisena sunnuntaina vietettiin Sosterin kirkkopyhää. Parisataa ihmistä saapui Tuomiokirkkoon rukoilemaan yhdessä sairaanhoitopiirimme ja sen työntekijöiden puolesta. Olin itse tuolloin matkoilla, mutta olen kuullut huhuja, että se oli monelle sekä messun toteutukseen osallistuneelle että vieraana olleelle hyvä päivä. Monelle taisi tulla yllätyksenä se, että nimikkopyhän lisäksi seurakunnassa rukoillaan viikoittain mm. sairaanhoitopiirin puolesta.

Messuissa rukoillaan myös esivallan eli Suomen hallituksen, eduskunnan ja oikeuslaitoksen puolesta. Viime aikoina on tormistauduttu rukoilemaan entistä enemmän kotiseutu-parkamme puolesta; paitsi paikallisten päättäjiensä puolesta, myös talouselämän ja yritysten puolesta. Että Savonlinnan talousalueelle saataisiin uusia työpaikkoja, syrjäytyminen vähenisi ja että löytäisimme uudestaan ilon ja ylpeyden kauniista kotiseudustamme. Että yhdessä tekeminen lisääntyisi. Ja tosiaan, että saisimme pitää täällä keskussairaalan.

Messujen lisäksi tällaisia asioita on pyydetty Jumalalta esimerkiksi keskiviikkoisin keskiviikon rukoushetkissä Tuomiokirkossa ja maanantaisin Leipä -ravintolassa seurakuntakeskuksella. Kappelleissa ja kirkkopiirissä on vastaavat omat tilaisuutensa ja rukouspiirinsä. Niitä on kymmeniä, ja kaikissa niissä pyydetään siunausta kotiseudulle.

Eräs rukoilijan suurimpia hölmöyksiä on se, että kun Jumala alkaa kuulla rukouksen, hän ajattelee, että se sattumaa eikä sen ihmeempää.

Näin kävi minullekin, kun kuulin, että uutta ja tuoretta kansalaistoimintaa, kuten Kulttuurikellari, on viriämässä. Tai kun alkusyksystä tiedotettiin hallituksen Savonlinnalle kaavailemista avustuksista; ammattikorkeakoulun valoisista tulevaisuuden näkymistä; siitä, että Parikkalaan ollaan avaamassa rajanylityspaikka. En osannut ajatella, että Jumalamme ja Luojamme on alkanut kuulla pyyntöämme.

Älkää te olko niin epäuskoisia kuin kirkkoherra. Jatkaa edelleen rukoilemista Savonlinnan puolesta. Rukoilkaa uskoen, että Jumala kuulee meitä. Kyllä minäkin alan pikkuhiljaa uskoa.

Sammeli Juntunen
kirkkoherra

Leikkikavereita ja vertaistukea seurakunnan perhekerhoissa

Perhekerhot ovat kaikenikäisille lapsille sekä heidän vanhemmilleen, isovanhemmilleen tai vaikkapa kummeilleen avointa toimintaa, johon voi osallistua ilmoittautumatta ja veloituksetta. Kerhossa on mahdollisuus tutustua toisiin perheisiin ja löytää leikkiseuraa ja uusia ystäviä. Aikuiset saavat myös hetken omaa aikaa lastenohjaajien leikittäessä lapsia. Kerhoja kokoontuu ympäri seurakuntaamme maanantaisin, tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin.

Kerhoja vetävät seurakuntamme kokeneet, koulutetut ja idearikkaat lastenohjaajat.

Lastenohjaajat **Minna Kinnunen** ja **Sinikka Taari** vetävät perhekerhoa mm. Pääskylahdessa yhteenlaskettuna yli 37 vuoden työkokemuksella. Minnan ja Sinikan lisäksi seurakunnassamme työskentelee yhteensä 16 lastenohjaajaa. Ohjaajille onkin tarvetta, sillä seurakunnan lapsityössä kokoontuu yhteensä kahdeksan päiväkerhoryhmää, 14 perhekerhoa sekä neljä iltapäivätoiminnan ryhmää.

Kerhosyys on Minna Kinnusen ja Sinikka Taaarin mukaan lähtenyt käyntiin vauhdikkaasti, mutta perhekerhoissa on edelleen tilaa uusillekin perheille. "Kerho alkaa

yleensä hartaudella, joka toteutetaan lasten ehdoilla, niin että pienimmätkin jaksavat keskittyä ja kuunnella. Sitten ohjelmassa on laululeikkejä, musisointia, askartelua ja vapaata leikkiä. Äidit ja isät voivat jättää lapset viihtymään meidän kanssamme ja siirtyä kahvittelemaan aikuisten kesken. Tämä on monelle perheelle ainutlaatuinen hetki saada juttuseuraa ja vertaistukea. Lapsiperheiden arki on usein hyvin samankaltaista. On lohdullista kuulla, että toinen on törmännyt samoihin ongelmiin ja tunteisiin. Joskus myös huomaamme, että joku äiti tai isä kaipaa keskusteluhetkeä

ohjaajan kanssa ja sellainenkin pystytään järjestämään", ohjaajat kertovat. "Kerhossa lapsi voi saada myös ikätasoleen sopivaa kristillistä kasvatusta ja sitä kautta kokemuksen siitä, että jokainen ihminen on Taivaan Isän silmissä ainutlaatuinen ja arvokas. Myös tämä on vanhemmille tärkeä syy tulla seurakunnan perhekerhoon. Tervetuloa pistäytymään ja tutustumaan kerhojen toimintaan. Oman lähikerhon lisäksi perheet ovat tervetulleita seurakunnan kaikkien alueiden kerhoihin!"

Leikkaa talteen ✂

PERHEKERHOT 2019-20

Savonlinnan tuomiokirkkoseurakunta

Oravi, parittoman viikon ma klo 13-15, Kiramontie 3, Oravi

Seurakuntakeskus ti klo 9.15-11.15, Kirkkokatu 17, Savonlinna

Kellarpelto, ti klo 9.30-11.30, Aapelintie 7, Savonlinna

Pääskylahdi ke 30.10., 6.11., 13.11., 20.11. ja 11.12. klo 9.15-11.15, srk-talon alakerta, Kaartilantie 62 (käynti kadun puolelta)

Vauvakerho 0-1v lapsille vanhempineen, ke klo 13.00-14.30, srk-keskus, Kirkkokatu 17, Savonlinna

Miekkoniemi, to klo 9.15-11.15, Ilokallionkatu 4, Savonlinna

Pihlajaniemi to klo 9.15-11.15, Nuottamiehentie 2, Savonlinna.

Iltaperhekerho to klo 17.30-19.00, srk-keskus, Kirkkokatu 17, Savonlinna

Kappeliseurakunnat ja kirkkopiiri

Enonkoski ti klo 9.00-11.00, Kirkkotie 2, Enonkoski.

Kerimäki to klo 9.30-11.30, Urheilukuja 2, Kerimäki

Nousula ti klo 9.30-11.30, Koivumäentie 3, 58420 Silvola

Punkaharju ti + to klo 9.30-11.30, Oikotie 10, Punkaharju

Rantasalmi ke klo 9.30-11.30, Kirkkotie 3, Rantasalmi

Savonranta parittoman viikon ti klo 9-11, Pappilantie 17, Savonranta

Kerhot eivät kokoontu joululomaviikoilla 51-1 ja hiihtolomaviikolla 9. Kerhot päättyvät keväällä viikolla 21.

Savonlinnan Kirkkomusiikkiviikko

Kirkkomusiikkiviikkoa vietetään 27.10. - 3.11. Viikon ohjelma on monipuolinen ja mielenkiintoinen: Luvassa on seurakunnan muusikoiden oma Gospel-gaala kolmessa eri kirkossa sekä vieraita Italiasta ja Unkarista asti. Pyhäinpäivän Sinua en unohda -hetket kutsuvat hiljentymään muistojen äärelle. Viikon päättää Savonlinnan orkesteri Kimmo Tullilan johdolla.

Gospel-gaala aloittaa Kirkkomusiikkiviikon Rantasalmella

Kirkkomusiikkiviikko 2019 starttaa sunnuntaina 27.10. klo 17 Rantasalmen kirkossa. Silloin kuullaan ensimmäistä kertaa seurakuntamme kanttoreiden ja kirkkomuusikoiden luoma Gospel-gaala -konsertti. Rantasalmen lisäksi Gospel-gaala esitetään Kerimäen talvikirkossa ja Savonlinnan Tuomiokirkossa. Gospel-gaalassa kuullaan rakastettuja gospel-klassikoita. Mukana on kappaleita niin genren sydänjuurilta Amerikasta, kuten Deep River, Oh Happy Day sekä kotimaisia klassikoita, kuten Mårtenson: Jumala rakastaa maailmaa ja Heikkilä: Täällä Pohjantähden alla.

Sovituksesta vastaa bändin pianisti, kirkkomuusikko Mika Siekkinen. Laulusooloissa ja stemmalaulussa (taka-rivissa vasemmalta) Sauli Rissanen, Katariina Kokkonen, Minna Malinen, Maria Padatsu, Minna Raassina ja Pia Rask.

Italialainen Ensemble Lucidarium vie matkalle Shylockin ajan Venetsiaan

Tuomiokirkossa maanantaina 28.10. esiintyvän Ensemble Lucidariumin konsertin ohjelmasisältö on saanut inspiraationsa Shylockin ajan Venetsiassa soitetusta musiikista. Shylock on yksi Shakespearen draaman "Venetsian kauppias" (The Merchant of Venice) päähahmoista.

Lucidarium toimii historiallisten lähteiden ja suullisen tradition välimaastossa. Sen antaumuksellisen monikulttuurinen asenne vanhaan musiikkiin antaa äänen "toisille", niille jotka elivät mahtavien instituutioiden varjossa, meidän vuosituhantemme yleisöä viihdyttävällä ja viehättävällä uudella tavalla. Vaikka kokoonpanon johtaja onkin vastuussa eri hankkeita koskevasta tutkimustyöstä, lopputuote on kollektiivisen kehitystyön ja harjoitusten tulos, joissa jokainen muusikko on täysipainoisesti mukana luovan prosessin osana. Huippu tutkimusta ja luovaa energiaa yhdistävän spontaanin esitystyylinsä ansiosta ensemble on sekä yleisön että kriitikkojen ylistämä.

"Tunnelmia Shylocki Venetsiasta" on esitetty kymmeniä kertoja Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Vanhaan musiikkiin erikoistunut italialainen Ensemble Lucidarium ma 28.10. klo 18 Tuomiokirkossa. Vapaa pääsy, ohjelma 20 €.

Satu Valkosesta perheneuvoja, Jaana Paju sairaalapastoriksi

Seurakunnan tuttujen työntekijöiden työnkuvassa tapahtuu muutoksia marraskuun alussa. Savonlinnan perheasiain neuvottelukeskukseen perheneuvoja **Raili Tiihonen** jää virkavapaalle 1.11.2019-21.12.2020. Viransijaiseksi on valittu sairaalapastori **Satu Valkonen**. Satu Valkosen tilalle sairaalapastoriksi siirtyy I kappalainen **Jaana Paju**. Paju aloittaa tehtävässään Savonlinnan keskussairaalassa 4.11. Jaana Pajun viransijaiseksi I kappalaisen virkaan on valittu seurakuntapastori **Tero Tyni**.

Sairaalapastorin puhelinnumero ei vaihdu eli Jaana Pajun tavoittaa 4.11. alkaen numerosta p. 044 417 3285, Sosteri. Satu Valkosen numero on jatkossa, p. 044 776 8070, Savonlinnan seurakunnan perheasiainneuvottelukeskus.

Satu Valkonen (vas.), Jaana Paju ja Tero Tyni siirtyvät uusiin tehtäviin marraskuun alussa.

Kastepuut kasvavat ympäri seurakuntaa

Seurakunnassamme käynnistyi keväällä 2019 projekti, jossa kutsuttiin vapaaehtoisia suunnittelemaan ja valmistamaan kastepuut kaikkiin seurakuntamme kirkkoihin. Upeat vapaaehtoiset tarttuivat toimeen ja kastepuita kasvaa tällä hetkellä kaikkialla seurakunnassamme. Tekijöissä on mukana yksin toimeen tarttuneita käsityöaitureita, ystäväporukoita sekä mm. erään koulun kaikki kasiluokkalaiset. Puita tehdään huovuttamalla, tilkkutyönä, virkaten ja kaikkea yhdistellen. Käytössä on kierrätysmateriaaleja ja seurakuntalaisten runsain mitoin lahjottamia nappeja.

Ensimmäiset puut valmistuvat vuoden 2020 alussa. Tekijöiltä saatujen luonnosten ja kuvien perusteella voi jo sanoa, että kirkkojemme kastepuista tulee kauniita, taidolla tehtyjä - ja ennen kaikkea aivan ainutlaatuisia. Arvaatko sinä, minkä kirkkojen kastepuihin kuvien työvaiheet liittyvät?

Kirkkomusiikkiviikon Gospel-gaala
Su 27.10. klo 17 Rantasalmen kirkko
Ke 30.10. klo 18 Kerimäen talvikirkko
Pe 1.11. klo 18 Savonlinnan Tuomiokirkko

Vapaa pääsy, ohjelma 20 €.

Ma 28.10. klo 18 Tuomiokirkko
Tunnelmia Shylockin Venetsiasta
Ensemble Lucidarium, Italia

Vapaa pääsy, ohjelma 20 €.

With the support of the Republic and Canton of Geneva

Ti 29.10. klo 18 Tuomiokirkko
Urkukonsertti: István Bán (Budavár, Unkari)

Konsertti liittyy Unkarin kulttuuri- ja tiedekeskusten yhteistyössä Savonlinnan kaupungin ja paikallisten yhteistyötahojen järjestämiin Unkarin Kulttuuriviikkoihin Savonlinnassa 2019. Savonlinnan konsertin toteuttamista on tukenut Budavárin kaupunki. Vapaa pääsy, ohjelma 10 €.

Pyhäinpäivä lauantai 2.11.

klo 13 Sinua en unohda -hetki Ahvensalmen siunauskappeli.

Kanttori Minna Raassina ja kappalainen Jaana Paju.

klo 13 Sinua en unohda -hetki Pääskylahden kappeli.

Kanttori Minna Malinen ja pastori Kaisa Oittinen.

klo 14.30 Sinua en unohda -hetki Varparannan hautausmaa. Kanttori Minna Raassina ja kappalainen Jaana Paju.

klo 15 Sinua en unohda -hetki Talvisalon kappeli.

Kanttori Minna Malinen ja pastori Tero Tyni.

klo 18 Sinua en unohda -pyhäinpäivän iltamusiikki

Tuomiokirkko. Tilaisuudessa luetaan vuoden aikana tuomiokirkkoseurakunnasta poisnukkuneiden nimet.

Kanttori Katariina Kokkonen ja pastori Johanna Tykkyläinen.

Su 3.11. klo 19 Tuomiokirkko

Kirkkomusiikkiviikon päätöskonsertti

Savonlinnan Orkesteri, johtaa Kimmo Tullila, Inka-Elina Kuokkaniemi, oboe; Jari Vepsä, huilu. Johann Sebastian Bach:

Orkesterisarja h-molli, Gabriel Fauré: Pavane, Wolfgang

Amadeus Mozart: Oboekonsertto. Vapaa pääsy, ohjelma 20 €

Et ole yksin.

Läheisen kuolema on usein ihmiselämän suurimpia koettelemuksia. Sureva tarvitsee tukea aina riippumatta siitä, oliko kuolemaan osattu jo varautua omaisen sairauden tai korkean iän takia vai tuliko se arjen rikkovana shokkina äkillisen sairastumisen tai onnettomuuden myötä.

Seurakunnan työntekijät ovat surevan ihmisen kohtaamisen huippuammattilaisia. Kutsumus, koulutus ja kokemus antavat valmiudet auttaa omaisia menetyksen jälkeen - silloinkin, kun mitkään sanat eivät lohduta ja omakin elämä tuntuu päättyvän.

Tässä jutussa seurakuntamme papit, diakoniatyöntekijät sekä siunaustilaisuuksien järjestelyjä hoitavat kirkkoherranviraston työntekijät kertovat työstään; siitä, miten seurakunta voi olla omaisten tukena sekä heti suru-uutisen jälkeen että elämän etsiessä uusia uomia.

Hautajaisjärjestelyissä annetaan aikaa surulle

Kuolemaan ja hautajaisiin liittyvät järjestelyt tuntuvat raskailta. Ne voivat kuitenkin olla osa surutyötä, jonka kautta omaiset löytävät voimaa jatkaa eteenpäin. Hautajaisjärjestelyt alkavat usein käynnillä kirkkoherranvirastossa. Silloin sovitaan siunaustilaisuuden ajankohta, siunaava pappi ja varataan tilat. Järjestelyt hoidetaan aina omaisten voimien mukaan ja ilman kiirettä.

Kaikkien seurakuntamme siunaustilaisuuksien järjestelyt hoidetaan keskitetysti Savonlinnan kirkkoherranvirastossa. Omaiset voivat olla yhteydessä myös oman kappeliseurakunnan tai kirkkopiirin pappeihin esimerkiksi papin päivystysaikoina. Kirkkoherranvirastossa asiakkaita palvelevat toimistosihteerit **Sari Immonen**, **Jaana Purhonen** ja **Eeva-Maija Taskinen**. Siunaustilaisuuksien varaamisen lisäksi virastossa hoidetaan myös muita toimitus- ja tilavarauksia, hoidetaan jäsenrekisteriä ja tehdään sukuselvityksiä. Kun sureva omainen saapuu asiakkaaksi, muut kiireet laitetaan sivuun: "Omaisten kohtaamiseen pitää keskittyä täysin, muut työt unohtaen", Sari, Jaana ja Eeva kertovat. "Jos omainen haluaa puhua, kuuntelemme. Tilannetta ei tarvitse kiirehtiä. Muistoille ja itkullekin saa antaa aikaa kesken keskustelun. Kysymme myös, tarvitseeko omainen juuri sillä hetkellä papin apua." Pitkä työura on valmistanut toimistosihteerit kohtaamaan hyvin erilaisia omaisia ja erilaisia kohtaloita. "Tärkeintä on pysyä rauhallisena, mutta tämä ei tarkoita, että omaisten kertomukset eivät kosketaisi. Omaisen sukulaisuussuhde vainajaan sekä taustalla oleva menetetty ihmissuhde tulee usein esille ja pyrimme aina ottamaan sen huomioon keskustelussa."

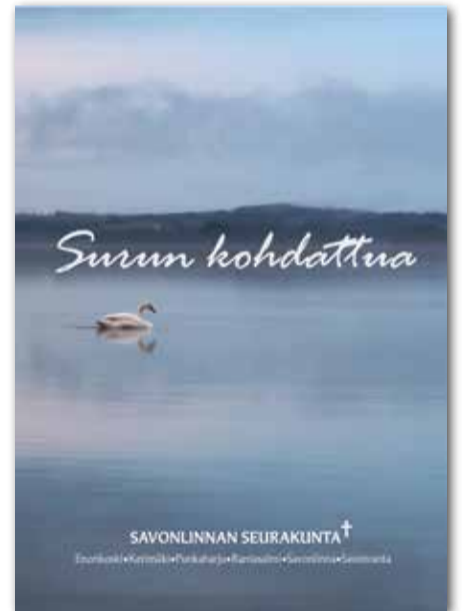
Käytännönjärjestelyihin saa tukea niin paljon kuin tarvitsee

Asiakkailla ei usein ole aiempaa kokemusta hautajaisten järjestämisestä. "Monilla kuolemantapaus tulee vastaan ensimmäistä kertaa ja mielikin on vielä sekaisin tapahtuneesta. Käymme järjestelyt läpi rauhassa, niin moneen kertaan kuin tarvis. Moni omainen on meille tullessaan jo ottanut yhteyttä hautaustoimistoon ja myös heiltä saa tukea ja apua tarpeen mukaan. Siunaustilaisuuden järjestelyjä helpottaa omaisten kannalta huomattavasti se, jos siunaustilaisuudelle on etukäteen mietitty useampi ajankohta. "Meille voi tulla sen kummemmin valmistautumatta, mutta olisi hyvä, jos omaiset jaksavat kysellä lähimpien aikatauluja hieman etukäteen ja valittavana olisi muutama sopiva päivämäärä. Silloin voidaan varmemmin toteuttaa omaisten toiveet tilojen ja papin suhteen", Sari, Jaana ja Eeva-Maija neuvovat.

Läheisen kuolemasta seuraa usein runsaasti muitakin käytännönjärjestelyjä. Kaikkia omaisten vastuulle kuuluvia asioita voi olla vaikea muistaa surun ja uupumuksen keskellä. Seurakunta on näitä tilanteita varten koonnut omaisille *Surun kohdattua* -oppaan.

Oppaassa on ohjeita siunaus- ja muistotilaisuuden järjestelyihin, hautapaikan varaamiseen, perunkirjoitukseen, haudan hoitoon ja lukuisiin muihin käytännönasioihin. Opas neuvoo myös niissä tilanteissa, kun vainaja ei ollut ev.lut. kirkon jäsen. *Surun kohdattua* -oppaita saa kirkkoherranvirastosta, papeilta ja useimmista hautaustoimistoista.

Seurakuntaan voi olla yhteydessä aina, jos tarvitaan lisätietoa tai jokin asia on jäänyt epäselväksi. ■

Pyhäinpäivän la 2.11. tapahtumat

Enonkoski

klo 10 Sanajumalanpalvelus kirkossa. Luetaan viimeisen vuoden aikana kuolleiden nimet. Palveluksen jälkeen pyhäinpäivättilaisuus srk-talossa. Su 3.11. ei messua.

Kerimäki

klo 10 Messu talvikirkossa. Vuoden aikana lepoon siunattujen muistaminen.
klo 11.30 Sinua en unohda -hetki, srk-koti. Lohdun ja toivon sanomaa laulujen,runojen ja puheiden kautta. Tilaisuuteen kutsutaan erityisesti kuluneen vuoden aikana läheisensä menettäneitä. Kahvit.

Punkaharju

klo 18 Pyhäinpäivän iltakirkko kirkossa. Hiljennymme muistelemaan vuoden aikana kuolleita rakkaitamme.

Rantasalmi

klo 18 Pyhäinpäivän iltakirkko kirkossa. Tilaisuudessa luetaan vuoden aikana poisnukkuneiden seurakunnan jäsenten nimet ja sytytetään muistokynttilä läheiselle. Lopuksi syttyy yhteinen kynttilä myös muille Rantasalmella siunatuille.

Savonlinna

klo 10 Messu Tuomiokirkossa.
klo 13 Sinua en unohda -hetki, Pääskylahden kappeli. Nokipannukahvit ennen tilaisuutta klo 11.30 alkaen.

klo 13 Sinua en unohda -hetki, Ahvensalmen hautausmaa.

klo 14.30 Sinua en unohda -hetki, Varparannan hautausmaa.

klo 15 Sinua en unohda -hetki, Talvisalon kappeli.

la 2.11. klo 18 Sinua en unohda -iltamusiikki Tuomiokirkossa. Tilaisuudessa luetaan vuoden aikana poisnukkuneiden tuomiokirkkoseurakunnan jäsenten nimet.

Savonranta

klo 10 Pyhäinpäivän kirkko kirkossa. Luetaan vuoden aikana kuolleiden nimet ja sytytetään kynttilät. Kirkkokahvit srk-kodilla.

Pappi on surun kannattelijä, johon omaisen saa tukeutua

Pian siunaustilaisuuden varaamisen jälkeen omaiset saavat puhelun siunaamisen toimittavalta papilta. Pappi on omaisten tukena aivan tuosta ensimmäisestä puhelusta alkaen aina hautajaisten loppuun asti - ja tarpeen mukaan myös sen jälkeen. Seurakunnassamme työskentelee yhteensä 16 pappia. Neljä heistä kertoo, millainen työtehtävä hautajaiset ovat.

Papin työssä olennaista on se, että jokainen pappi tekee sitä omalla tyylillään ja persoonallaan. Seurakunnassa yhteisten toimintamallien lisäksi jokaisella on omia tapoja ja hyväksi havaittuja käytäntöjä omaisten kohtaamisessa. Kaikille on kuitenkin yhteistä se, että hautajaiset ovat papin tärkeimpiä työtehtäviä. "Hautajaisiin tulee vuosien saatossa positiivisella tavalla rutiinia, mutta koska vainaja ja omaiset ovat yksilöitä, myös kaikki siunaukset ovat erilaisia", pohtii seurakuntapastori **Tero Tyni** tuomiokirkkoseurakunnasta. Omaiset saattavat miettiä, koskettaako heidän surunsa myös pappia? Sureeko pappikin? Vastaus on kyllä. "Pappikin liikuttuu hautajaisissa ja omaisten suru koskettaa ja huolettaa, mutta papin tehtävä on kannatella muiden surua, ei antautua omansa valtaan. Se on ammattitaitomme ydintä. Omaisen on voitava hautajaispäivän aikana luottaa siihen, että pappi vie tilannetta eteenpäin ja luo omalla rauhallisuudellaan raskaaseen päivään turvallisen tunnelman. Pappi myös neuvoa saattoväkeä hienovaraisesti, niin että kenenkään ei tarvitse jännittää, osaako toimia oikein", haastateltavat kertovat.

Toimituskeskustelu on turvallinen hetki sanoittaa vaikeitakin asioita

Toimituskeskustelussa omaisella on mahdollisuus käydä läpi omaisen kuoleman aiheuttamia tunteita, muistella vainajaa ja sanoittaa myös vaikeita asioita. Tämän keskustelun pohjalta pappi alkaa kirjoittaa siunauspuhetta, joka on keskeinen osa siunaustilaisuutta. "Toivoisin, että keskustelu olisi turvallinen hetki, jossa voi tarvittaessa jakaa myös raskaita muistoja ja negatiivisia tunteita", kertoo Punkaharjun aluekappalainen **Sari Vauhkonen**.

"Kaikki mitä puhutaan, ei mene siunauspuheeseen. Papin on hyvä siunaustilaisuuttakin varten saada tietoa siitä, millainen elämäntilanne on kokonaisuudessaan oikeasti ollut." Toimituskeskustelussa sureva saa tukea tarpeittensa mukaan. "Jos omaisten suru on lohdutonta ja raskasta, toimituskeskustelu on enemmänkin surussa auttamista ja sielunhoitoa. Käytännön asioita sivutaan voimien mukaan. Toisaalta läheisen kuolema on voinut olla jo pitkään odotettavissa ja silloin puhutaan usein enemmän käytännönjärjestelyistä ja vainajasta keskusteltaessa esille nousee jo iloisiakin asioita", kuvailee seurakuntapastori **Suvi Leppänen** Rantasalmelta.

Aluekappalainen Sari Vauhkonen Punkaharjulta, seurakuntapastori Tero Tyni tuomiokirkkoseurakunnasta, aluekappalainen rovasti Toivo Loikkanen Kerimäeltä ja seurakuntapastori Suvi Leppänen Rantasalmelta.

Siunaustilaisuudessa pyydetään siunausta iankaikkiseen elämään

Hautajaispäivä on omaiselle pitkä ja raskas, mutta siihen tuo valoa itse hautajaisten ydin: siunaus. "Siunaustilaisuudessa jätämme rakkaan vainajan armollisen Jumalan huomaan", kuvailee aluekappalainen **Toivo Loikkanen** Kerimäeltä. "Samalla tavalla kuin Jumala siunaa meitä lahjoillaan maallisen elämämme aikana, saamme vedota Jumalan armoon ja hänen siunaukseensa myös iankaikkisuusmatkalla", Tero Tyni kuvailee.

"Pappi tukee omaisten jaksamista hautajaisten läpi tarpeen mukaan: "Pappi voi mennä vaikka omaisen viereen istumaan kukkien laskemisen ajaksi tai jutella hetken aikaa kahden kesken ennen muistotilaisuutta. Pappiin voi ottaa yhteyttä myös hautajaisten jälkeen. Jos omaisten jaksamisesta on syystä tai toisesta erityinen huoli, esim. poikkeuksellisen ja äkillisen kuolemantapauksen vuoksi, pappi voi soittaa hautajaisten jälkeen ja kysellä kuumia", haastateltavat kertovat.

Papit rohkaisevat tuomaan myös lapsia hautajaisiin

Hautajaispäivän ei tarvitse noudattaa tiettyä kaavaa. "Rohkaisisimme omia miettimään vainajan näköisiä hautajaisia", papit kehottavat. "Siunaustilaisuutta seuraava muistotilaisuus on muodoltaan täysin vapaa: se voi olla hyvin ohjelmallinen, rauhallinen ja juhallinen tai sitten vaan juttuhetki kahvien äärellä. Myös lapset ovat tervetulleita mukaan. Jokainen vanhempi tietää parhaiten, voiko oman lapsen tuoda hautajaisiin, mutta lasta ei missään nimessä tarvitse jättää kotiin siksi, että toimituksen aikana pitäisi olla hiljaa ja istua liikkumatta paikoillaan. Lasten äänet tai kysymykset eivät häiritse toimitusta. Kokemuksesta tiedämme, että lapselle voi myöhemmin elämässä olla valtavasti hyötyä siitä, että hän on saanut jakaa näitä hetkiä turvallisesti aikuisten kanssa." ■

Diakoniatyö kulkee rinnalla läpi vaikeiden aikojen

Jokainen suru on omanlaisensa ja monet menetyksen mukanaan tuomat tunteet tulevat yllätyksenä: Onko oikein tuntea vihaa, katkeruutta tai katumusta? Yllätyksiä voi aiheuttaa myös arjesta suoriutuminen. Entä jos suru vie voimat niin, että pakollisiakaan asioita ei saa hoidettua. Diakoniatyöntekijät kulkevat surevan rinnalla pahimman yli ja auttavat uuteen alkuun.

Seurakunnan diakoniatyön tavoite on auttaa syystä tai toisesta heikoilla olevaa ihmistä vaikeimpien hetkien yli, uuteen alkuun ja muun tuen piiriin. "Surun ei tarvitse olla musertavaa ja lohdutonta, ennenkuin puoleemme voi kääntyä. Toivoisimmekin, että kynnys avun pyytämiseen olisi hyvin matala - tai mieluiten sitä ei olisi ollenkaan. Menetyksen hetkellä myös hengelliset kysymykset nousevat usein pintaan voimakkaasti", kertovat diakoniatyöntekijät **Marja Mustonen**, **Sirpa Litmanen**, **Juha Räisänen** ja **Leila Mäkitalo**. Jutussa haastateltujen lisäksi seurakunnassamme diakoniatyötä tekevät **Raija Nuopponen** Kerimäellä, **Jaana Parviainen** Punkaharjulla, **Eija Janhunen** Rantasalmella sekä **Jukka Rahikainen** ja **Mari Kulmala** Savonlinnan kaupungin alueella.

Diakoniatyöntekijät Marja Mustonen Enonkoskelta, Sirpa Litmanen Savonrannalta sekä Juha Räisänen ja Leila Mäkitalo Savonlinnan tuomiokirkkoseurakunnasta.

"Toisille sopii diakoniatyöntekijän ja papin vetämä sururyhmä, jossa kokemuksia voi jakaa muiden samassa tilanteessa olevien kanssa. Toiset taas saavat apua eniten kahdenkeskisestä keskustelusta. Sekä sururyhmässä että kahdenkeskisessä tapaamisessa on lupa surra vapaasti. Tämä onkin monelle tärkein syy kääntyä ammattiavun puoleen, sillä omalla surulla ei haluta kuormittaa läheisiä. Surua ei myöskään pidä pakottaa mihinkään muottiin. Jokaisella on oikeus surra tavallaan ja toipua omissa tahdissaan."

Surevalla on lupa kaikkiin tunteisiin

Suruun voi liittyä tunteita, jotka tulevat täytenä yllätyksenä: vihaa, syytelyä, jossittelua, katumusta, helpotusta ja niin edelleen. Osalle läheisen menettäminen voi aiheuttaa niin voimakkaita kokemuksia, että ne saavat pelkäämään oman mielenterveyden menettämistä. Esimerkiksi edesmenneen puolison läsnäolo yhteisessä kodissa voi olla niin todellisen tuntuista, että sen kokee kosketuksena tai ääninä. Kaikki tämä on osa normaalia suruprosessia ja kokemuksista olisi diakoniatyöntekijöiden mukaan tärkeää puhua tuoreeltaan. "Toisille sopii diakoniatyöntekijän ja papin vetämä sururyhmä, jossa kokemuksia voi jakaa muiden samassa tilanteessa olevien kanssa. Toiset taas saavat apua eniten kahdenkeskisestä keskustelusta. Sekä sururyhmässä että kahdenkeskisessä tapaamisessa on lupa surra vapaasti. Tämä onkin monelle tärkein syy kääntyä ammattiavun puoleen, sillä omalla surulla ei haluta kuormittaa läheisiä. Surua ei myöskään pidä pakottaa mihinkään muottiin. Jokaisella on oikeus surra tavallaan ja toipua omissa tahdissaan."

Oletko muistanut syödä ja nukkua?

Joskus läheisen menettäminen aiheuttaa toimintakyvyn romahtamisen. Asiat jäävät hoitamatta, ruoka laittamatta ja vaatteet pesemättä. "Usein meihin ottavat yhteyttä myös leskeksi jääneet lapset, joilla on kova huoli vanhemman yksinäisyydestä. Kotikäynnillä voimme kysyä, onko sureva syönyt ja nukkunut ja onnistuuko arkirutiinien hoitaminen. Läheisensä menettänyt voi surun alkuvaiheessa olla niin uupunut, että hän tarvitsee apua saadakseen tietoa myös siitä, mitä käytännönasioita tässä uudessa tilanteessa on selvitettävä ja hoidettava", diakoniatyöntekijät luettelevat.

Selviääkö tästä koskaan?

Sureva pohtii usein, toipuuko raskaasta surusta? Palaako mikään enää ennalleen? "On annettava itselleen aikaa. Levättävä, puhuttava ja hoidettava itseään niin kauan kuin tarvis. Kun ihmisen elämästä otetaan jotain pois, tyhjä tila täyttyy jollain uudella, ja näin käy yleensä myös surussa", diakoniatyöntekijät kertovat. "Pikkuhiljaa näköalat alkavat laajentua ja voimat palautuvat. Kun kaikista kipein vaihe on ohi, ihmiset alkavat usein itse pohtia, 'voisinko minä vuorostani auttaa muita samassa tilanteessa olevia'. Vapaaehtoistyöhön osallistuminen onkin erinomainen vaihtoehto surusta toipuvalle. Sen myötä elämään saa aivan uusia ihmisiä ja uutta sisältöä. Sanotaankin, että joskus paras tapa auttaa itseään on auttaa muita."

Diakoniatyöntekijät kuitenkin haluavat muistuttaa myös siitä, että surua ei tulisi pitää tilapäisenä häiriötilana ihmisen elämänkulussa. "Esimerkiksi surusta väitöskirjansa tehnyt uskontotieteilijä **Mari Pulkkinen** kehottaa itse asiassa lopettamaan surusta irti pyristelyn. Sen sijaan, että surusta yrittää päästä yli mahdollisimman nopeasti, sitä tulisi vaalia, sillä murhe on ihmiselämässä erityisen merkityksellistä. Menetyksen kokemus, ei surutyötä. Kaipaus ja haikkeuden tunne eivät välttämättä pääty, vaikka sureva kokisi muuten jo voivansa paremmin, vaan voivat jatkua läpi elämän. Niitäkin tunteita voi oppia pitämään arvokkaina, koska ne kertovat syvästä rakkaudesta menetettyä kohtaan." ■

Lähetyksen kesäpäivät 2020 järjestetään Savonlinnassa

Lähetyksen kesäpäivät 12.-14.6.2020 kokoavat Savonlinnan seudulle lähetyksväkeä kaikkialta Suomesta. Lähetyksen kesäpäivät tulevat näkymään sekä kaupungissa että kappeliseurakunnissa keväästä alkaen. Päivien suunnittelu on jo täydessä vauhdissa ja työtä on tekemässä laaja joukko sekä lähetyksen vapaaehtoisia että seurakunnan työntekijöitä. Päivien teemaksi on valittu "Syvään veteen!". Annetaanpa kesäpäivien suunnittelutyöstä vastaavien kertoa, millaisista vesistä on kyse.

Lähetyksen kesäpäivät on Lähetyshdistys Kylväjän suurin vuosittainen tapahtuma, jossa lähetyksen terveisiä rytmittävät raamattuopetukset, rukous, musiikki ja messut. Tapahtuma toteutetaan yhteistyössä seurakuntien kanssa, joten ohjelmassa näkyvät paikallisesti tärkeät teemat ja henkilöt. Kesäpäivien 2020 suunnittelu alkoi Savonlinnassa tapahtuman teeman valitsemisella. Teemaa ideoi ja työsti monikymmenhenkinen suunnitteluryhmä, jossa oli mukana niin lähetyksen vapaaehtoisia, seurakunnan työntekijöitä kuin Kylväjän väkeä. Monien hyvien ehdotusten joukosta teemaksi valikoitui lopulta "Syvään veteen!".

"Päivien teema on lainattu Luukkaan evankeliumin viidennestä luvusta, jossa Jeesus - puhuttuaan ensin paikalle kerääntyneille ihmisille Genesaretin järven rannalla - sanoi Simon Pietarille: "Souda vene syvään veteen, laskekaa sinne verkkonne" (Luuk. 5:4)", kertoo Savonlinnan seurakunnassa Kesäpäivien suunnittelutyötä vetävä seurakuntapastori **Tero Tyni**. "Uskomme ja elämämme kulkee välillä syvissä vesissä. Saatamme olla tienhaarassa ja emme näe selvästi tulevaisuuteen. Lähetystyö itsessään vaatii monesti hyppyä tuntemattomaan. Yhtä lailla syvissä vesissä kulkeminen voisi viitata siihen, että uskonelämämme tarvitsee välillä sen syventämistä ja rikastamista, uuden löytämistä."

Hengellisen merkityksen lisäksi suunnitteluryhmä halusi, että teema kertoo jotain myös seudustamme. "Savonlinna on vesien ympäröimä kaupunki. Vesi on aina merkinnyt

meille Saimaan sydämessä asuville kulkureittiä, elinkeinoa ja elämän perusedellytysten antajaa. Järvimaisema on niin olennainen osa savonlinnalaisuutta, että sitä ei voi erottaa seutumme identiteetistä. Hengellisen merkityksen lisäksi Syvään veteen! -teema kertoo siis myös elämästä seudullamme", Tero Tyni pohtii.

"Uskallusta astua tuntemattomaan."

Lähetyshdistys Kylväjän kotimaantöiden johtaja **Hanna Lindberg** pitää teemaa innostavana ja onnistuneena valintana. "Lähetystehtävä ei ole vain lähetystyötä, vaan se on myös elämää Jeesuksen omana. Tähän lähetyselämään kuuluu koko elämän kirjo ja rikkaus iloineen ja suruineen. Usein tarvitaan uskallusta astua tuntemattomaan, rohkeutta uuden edessä ja luottamusta vaikeuksien keskellä. Tämä on arkipäivää niin lähetystyöntekijöiden kuin kaikkien kristittyjen elämässä: Usein tuntuu kuin elämä olisi syvään veteen sukeltamista. Lähetyksen kuulumisten lisäksi Kesäpäivät ovatkin erinomainen mahdollisuus yhdessä muiden kanssa miettiä elämän ja iankaikkisuuden asioita raamatunopetuksen, rukouksen ja monipuolisen hengellisen musiikin kautta. Odotan mielenkiinnolla, millainen kokonaisuus syntyy, kun Jumalan valtakunnan työ maailmalla ja suomalainen ja savolainen hengellisyys laitetaan yhteen. On ilo kutsua ihmisiä mukaan Lähetyksen kesäpäiville Savonlinnaan ympäri Suomea." ■

Lähetyksen kesäpäivien ohjelmatyöryhmä kokoontui lokakuun alussa ideoimaan, mitä kaikkea kävijöille voitaisiin tarjota kesäpäivien aikana. Mukana olivat kanttori Minna Malinen (vas.), seurakuntapastori Tero Tyni, Kylväjän aluekoordinaattori Aatu Gröhn, lähetyssihteeri Sakari Seppälä sekä lähetyksen aktiivinen vapaaehtoinen Helena Liukko Enonkoskelta.

Haluaisitko sinä vapaaehtoiseksi kesäpäiville?
Tehtäviä riittää kaikille oman osaamisen, mielenkiinnon ja jaksamisen mukaan.
Ota yhteyttä: Sakari Seppälä 044 776 8031.

SYVÄÄN VETEEN!

Lähetyksen kesäpäivät Savonlinnassa 12.-14.6.2020

"Tässä kappelissa voi kohdata Jumalan."

Hiippakuntamme piispa Seppo Häkkinen vihki Hirvaslahden uuden hirsikappelin perjantaina 4.10. Paikalle oli syksyn ensimmäisiä rankkoja räntäsateita uhmaten saapunut kappelin täydeltä vieraita. Piispa Häkkinen muistutti saarnassaan siitä, miten tärkeää on varata aikaa hiljentymiselle ja rukoukselle. Hirvaslahden kappeli on nyt valmis ja odottaa ensimmäisiä hää- tai kastejuhlien viettäjiä.

Hirvaslahden hirsikappeli valmistui vuosina 2012-19 lähes täysin talkootyöllä. Työhön osallistui vuosien varrella yhteensä 14 henkilöä, mutta sama kahdeksan hengen ydinporukka oli mukana työssä lähes koko ajan. Kappelin rakentajat olivat saapuneet mukaan vihkimiseen ja heidät kukitettiin tilaisuuden päätteeksi.

"Tämän ajan ihmisille olisi todella tarpeen olla välillä aivan hiljaa Jeesuksen kanssa."

Kappelia katsellessa ymmärtää heti, kuinka valtavasti työtä sen rakentaminen on vaatinut. Vihkijuhlan evankeliumina olikin sopivasti kertomus Jeesuksen vierailusta Martan, Marian ja Lasaruksen kodissa Betanian kylässä (Luuk. 10: 38-42). Piispa Häkkinen saarnassa pohdittiin sisarusten eroa, heidän suhdettaan Jeesukseen, Jumalaan ja muihin ihmisiin.

"Martta on esikuvana aktiivisesta ja toimivasta kristitystä", kertoi piispa Häkkinen saarnassaan. "Martalle oli luontaisa tekeminen ja palveleminen. Se ilmensi hänen uskoaan ja elämäänsä. Ilman marttamaista käytännöllistä asennetta ja aktiivisuutta, toimeen tarttumista ja aikaansaamista ei Hirvaslahden kappeli olisi valmistunut. Kaikki talkoolai-

set ja rakennustyössä mukana olleet ansaitsevat suuret kiitokset työstään." Martan hyvän rakkauden rinnalle Kristus asetti Marian, joka istui ja kuunteli, siis kiinnitti kaiken huomionsa siihen, mitä Jeesus puhui. "Maria tunnusti oman pienuutensa ja riippuvuutensa Jumalasta. Marian hyvä osa oli se, että hän kuunteli Jeesuksen puheita. Maria kuunteli Jumalan sanaa ja hänen ääntään, ei omaansa eikä oman sielunsa hälyä. Maria vain oli ja uskoi. Hän luotti yksin Jumalaan ja jätti itsensä hänen käsiinsä. Marian kaltaisen uskon saamista varten Hirvaslahden kappeli on pystytetty ja vihittäin käyttöön. Leirikeskuksesta on nyt oma kappeli, hiljaisuuden, rukouksen ja Jumalan kohtaamisen paikka. Sieltä on hyvä lähteä Martan tavoin palvelemaan lähimmäisiä." Lopuksi piispa muistutti siitä, että tämän ajan ihmisille olisi todella tarpeen olla välillä aivan hiljaa Jeesuksen kanssa. "Tässä kappelissa voi kohdata Jumalan. Silloin löytää Marian tavoin hyvän osan, jota ei oteta pois, ei tässä elämässä eikä edes kuolemassa. Sillä loppujen lopuksi vain yksi on tarpeen: Kristus, syntisten armahtaja, kuoleman voittaja, maailman Vapahtaja." ■

Piispa Häkkinen saarna kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa savonlinnaseurakunta.fi/uutiset

Hirvaslahden kappelin rakentajat olivat saapuneet mukaan vihkimistilaisuuteen.

Diakoniaopiskelija haluaa auttaa hiljaisia saamaan äänensä kuuluviin

Sosionomi-diakoni -opiskelija Joel Vataja suorittaa parhaillaan opintoihin kuuluvaa laajaa työharjoittelua seurakunnassamme. Miten menee, Joel?

"Olen vetänyt piirejä ja kerhoja, ollut mukana diakonia-päivystyksessä ja kotikäynneillä sekä osallistunut jumalanpalveluselämään", Joel luettelee. "Seurakuntatyö tuntuu kyllä omalta jutulta. Täällä on mukavat työkaverit ja innostunut ilmapiiiri. Työnkuva on monipuolinen ja työrytmi ihmislähtöinen: esimerkiksi kotikäynnin pituutta ei kytätä kello kädessä. Keskiössä on ihmisten kohtaaminen. Myös työn hengellinen ulottuvuus on minulle tärkeää."

Omat vahvuudet käyttöön alanvaihdoksen myötä

Vielä muutama vuosi sitten Joelin työn keskiössä oli ihmisen sijasta metalli. "Olin töissä metallivalimossa, mutta minulla oli koko ajan vahva tunne, että en ole oikeassa paikassa. Alkoi pitkä prosessi, jonka aikana mietin, missä pääsisin käyttämään todellisia vahvuuksiani: ihmisläheistä elämänsenetta, musikaalisuutta ja avoimuutta. Näin löytyi diakoniatyö."

Joel saa opintonsa päätökseen vuoden sisällä ja mielikuva tulevasta on jo selkeä: "Haluaisin työskennellä diakoniatyöntekijänä seurakunnassa. Haluaisin tehdä työtä luovasti, omalla persoonalla ja olla asiakkaille turvallinen ja helposti lähestyttävä." Diakoniatyöllä voisi tulevan ammattilaisen mielestä olla yhteiskunnassa entistä merkittävämpikin rooli "Diakonia voi olla se viimeinen oljenkorsi, kun yhteiskunnan muut avut on käytetty. Diakoniatyö tarjoaa asiakkaalle myös hengellistä tukea, jota muu yhteiskunta ei tee."

Lauluja äänettömistä ihmisistä

Heikossa asemassa olevien puolustaminen ja auttaminen on Joelille tärkeää muutenkin kuin työssä. "Olen aina kirjoittanut lauluja ja musiikki on suuri intohimoni. Laulujeni kautta haluan nostaa esille tarinoita, joille ei anneta ääntä ja ihmisiä, joita kukaan ei halua nähdä tai kuulla. Marraskuussa Joel julkaisee uuden kappaleen nimeltä *Musta joul*. "Se on tarina joulusta jollaista ei löydy joululaulujen iloisesta maailmasta: joulusta jolloin maa on musta, ja johon liittyy päihiteitä ja väkivaltaa, mutta kuitenkin sen kaiken keskellä voi nähdä joulun Tähdän." Kappaleen löytää marraskuun lopulla YouTubesta. ■

Joel Vataja muuti Savonlinnaan Mäntsälästä vuonna 2016. Kahden pienen lapsen isän arki kuluu pitkälti opintojen parissa ja perheen kanssa touhutessa, mutta aikaa löytyy myös laulujen kirjoittamiselle.

Sotiemme veteraanien kirkkopäivä 26.9.

Sotiemme veteraanien seutukunnallinen kirkkopäivä kokosi Kristilliselle Opistolle 26.9. yli sata vierasta. Kirkkopäivän järjestelyistä vastasi Savonlinnan Seudun Sotaveteraanien puheenjohtaja, everstiluutnantti evp. **Jaakko Lindell**, messussa kanttorina toimi **Helena Strand** ja liturgina rovasti **Toivo Loikkanen**. Messussa saarnasi kirkkoherra **Sammeli Juntunen**. Kirkkojuhlan juhlapuheen piti piispa emeritus **Voitto Huotari**.

"Nämä ovat aina olleet suosittuja tapahtumia", kertoo Jaakko Lindell. "Vuonna 1997 järjestettiin sotaveteraanien valtakunnallinen kirkkopyhä Savonlinnassa ja tapahtumapaikka, Talvisalon jäähalli, oli aivan täynnä. Veteraanien fyysisen kunnan heiketessä on vuosien saatossa siirrytty ensin maakunnallisiin kirkkopyhiin ja viime vuosina seutukunnallisiin kirkkopäiviin. Parin viime vuoden ajan kirkkopäivä on järjestetty Kristillisellä opistolla, jossa on helppo liikkua rollaattorien ja pyörätuolien kanssa ja koko päivän ohjelma voidaan toteuttaa saman katon alla. Mutta edelleen vieraat ovat mukana innolla ja hyvällä mielellä. Lämmin kiitos järjestäjien puolesta opistolle, esiintyjille sekä tietenkin kaikille vieraille, jotka jaksoivat lähteä mukaan!"

Kirkkopäivä alkoi messulla ja jatkui kirkkojuhalla, jossa kuultiin Rakuunasoihtokunnan esittämää musiikkia, lasten musiikkitervehdys sekä Linnan lausujen lausuntaa. Juhlasta lähetettiin seppelipartio Talvisalon Sankarihautausmaalle. Puheessaan piispa rohkaisi meitä kaikkia välittämään kansakuntamme suuri kertomus nuoremmille sukupolville. ■

Seppelipartiossa olivat mukana sotaveteraani Martti Repo (vas.), rintamaveteraani Veikko Toivanen (kesk.) sekä sotainvalidi Eino Henttonen (oik.)

Pyhäkoulu

Pieni ihminen ei kaihda suuria kysymyksiä ja hänellä on oikeus saada niihin punnittuja vastauksia. Pyhäkoulu-palstalla dosentti vastaa lasten lähettämiin kysymyksiin kristinuskosta. Lähetä lapsesi kysymys: savonlinnan.tiedotus@evl.fi

Daavid 6 v:

Minkä näköisiä Jumala ja Jeesus ovat?

Sammeli:

Jeesus on pitkätukkainen mies, jolla on parta. Ikoneista voi katsoa tarkemmin. Jumala on niin suuri ja ihmeellinen, että häntä ei voi nähdä, ainakaan vielä. Mutta taivaassa hänet voi kai nähdä.

KANSALLINEN KOULULAISET KIRKOSSA - JUHLAVUOSI "100 VUOTTA ILOA" HUIPENTUU SUPERVIKONLOPPUUN 15.-17.11.

YÖ KIRKOSSA –TAPAHTUMA RANTASALMEN KIRKOSSA 15.-16.11. KLO 19

Luvassa yhteistä ohjelmaa, ruokailua, askartelua ja kaiken huippuna – yöpyminen kirkossa! Yhteiskuljetus Punkaharjun srk-kodilta klo 17.30 ja Savonlinnan srk-keskukselta n. klo 18.15. Paluu la klo 12: Savonlinna klo 12.45 ja Punkaharju n. klo 13.30. Alle kouluikäiset huoltajan kanssa. Osallistumis- ja ruokamaksu 5 € / henkilö. Lisätiedot: Jari Halme 040 8200 418. Ilmoittautuminen 10.11. menn: savonlinnaseurakunta.fi/ tule-mukaan tai ma-pe puh. 0440 768 001.

LOISTOMESSU TUOMIOKIRKOSSA LA 16.11. KLO 18

Iloinen ja rento Loistomessu sopii kaikenikäisille kirkkovieraille. Tässä messussa on musiikki tärkeässä roolissa. Mukana Erja Kalpio, Tero Tyni, Pekka Hautakangas ja Jani Lamberg. Musiikissa mukana lasten Loiske-kuoro Maria Padatsun johdolla.

KUMMIKIRKKO TUOMIOKIRKOSSA SU 17.11. KLO 10

Tervetuloa kaikenikäiset kummit ja kummilapset yhteiseen messuun, jonka jälkeen mahdollisuus ilmaiseen valokuvaukseen. Kummilapsi on tervetullut kuvaan myös yksin ja kuva voidaan lähettää lahjaksi kummille. Kuvat postitetaan kotiin.

Messun jälkeen kahvit ja mehut tarjolla kaikille!

Lasten Nallepyhäkoulu ma 28.10. klo 10.30 Hengen ravintola Leivässä Savonlinnan srk-keskus

Iltarukous on lapsen ja aikuisen yhteinen hyvä hetki, jonka muisto kantaa pitkälle tulevaisuuteen. Hengen ravintola Leivän Nallepyhäkoulussa iltarukousta pohditaan ja opetellaan yhdessä oman unikaverin kanssa. Leivän maksuton lounas klo 11-12, messu klo 12. Leikinurkkaus pienimmille vieraille.

Rukouspussien askartelua ke 20.11. klo 18 Punkaharjun seurakuntatalolla

Tervetuloa askartelemaan rukouspussi lapselle, kummilapselle tai lapsenlapselle. Ompelemme pussin, johon jokainen voi tehdä 10 rukouskorttia (yksi pussi per osallistuja/perhe). Ennakkoilmoittautuminen 8.11. mennessä p. 050 310 0195. Mukaan mahtuu 40 perhettä ilmoittautumisjärjestyksessä.

Savonlinnan tuomiokirkkoseurakunta

Kirkkoherra Sammeli Juntunen p. 044 776 8016
Jumalanpalvelus Tuomiokirkossa sunnuntaisin klo 10
Hengen ravintola Leipä ma klo 10 srk-keskuksessa
Päivärukoushetki ke 6.11., 13.11., 20.11. ja 27.11. klo 12 Tuomiokirkossa
Arkimessu Pääskylahden kirkossa torstaisin klo 10.30.
Su 27.10. klo 10 Lauettu messu Tuomiokirkko
Su 27.10. ja 24.11. klo 13 Messu Oravin rukoushuone
Su 27.10. klo 14 Savonlinnan Rauhan yhdistyksen seurat, Kellarpellon srk-koti
Su 27.10. klo 16 Uuden elämän illat Pääskylahden kirkko. Myös 17.11. ja 1.12.
Ke 30.10. ja 13.11. klo 18 Sinkkuilta srk-keskuksen kahvio
Su 3.11. klo 10 Puuhamessu Pääskylahden kirkko
Ma 4.11. klo 13 Suomen Raamattuopiston päiväseurat Säamingin srk-talo
Su 10.11. klo 12 Tuomaslaulumessu Pääskylahden kirkko
Su 10.11. klo 15 Yhteisen leivän jaamme -messu Säamingin srk-talo
La 16.11. klo 9.15 Miesten pyykkipäivät Hirvaslahden leirikeskus.
La 16.11. klo 17 Savonlinnan Mieslaulajien 75-vuotisjuhlakonsertti srk-keskus juhlasali
La 16.11. klo 18 Loistomessu Tuomiokirkko
Su 17.11. klo 10 Kummikirkko Tuomiokirkko
Su 17.11. klo 15 Konsertti Tuomiokirkossa Ilkka Vesioja, sello ja Hannu Vesioja, urut. Vapaa pääsy, ohjelma 10€.

Enonkosken kappeliseurakunta

Aluekappalainen Pekka Auvinen p. 044 776 8050
Jumalanpalvelus su klo 10
Ei messua kirkossa su 3.11.
Ke 6.11. klo 18 Sanan ja rukouksen ilta srk-talo
Ma 11.11. klo 8-10 Hetkonen aamulla srk-talo. Yhteinen aamupala, tavattavissa kappelin työntekijöitä.
Ke 20.11. klo 18 Vapaaehtoisten kiitosjuhla srk-talo
Kerimäen kappeliseurakunta
Aluekappalainen rovasti Toivo Loikkanen p. 050 540 6111.
Jumalanpalvelus su klo 10
Su 10.11. klo 10 Isänpäivän Brunssipalvelus, srk-koti. Ennen palvelusta brunssi klo 9 alkaen.
Ti 12.11. klo 18 Ihmeellisesti tehty -ilta kauneudelle Yömyssyssä. Ohjelmassa vaate-esittely, luento kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista, iltahartaus ja iltapala. Neljälle ensin ilmoittautuneelle maksuton kulmien kesto värjäys tai kynsien hoito ja lakkaus. Mukana Arja Käyhkö, Liisa Hirvonen, Heidi Rabbett, Päivi Kujamäki, Teija Litmanen, Raija Nuoppo-nen ja Maria Padatsu. Tilaisuus on maksuton. Ilmoittautumiset pe 8.11. mennessä Maria Padatsu p. 050 540 6113
Su 24.11. klo 10 Omaishoitajien kirkkopyhän messu Talvikirkossa
Punkaharjun kappeliseurakunta
Aluekappalainen Sari Vauhkonen p. 050 310 0190
Jumalanpalvelus su klo 10
Su 27.10. klo 10 Kanttorin messu lehterillä kirkko

Su 3.11. klo 9.30 Brunssimessu srk-talo. Aamupala klo 9.30 alkaen. Messu n. klo 10.15. Aamupalasta vapaaehtoinen maksu yhteisvastuukeräyksen hyväksi.
To 14.11. klo 8.30-9.30 Aamunpala srk-talo
Ke 20.11. klo 18 Rukouspussien askartelua srk-talo
Su 24.11. klo 10 Messu kirkossa Oromyllyn väkeä
Su 24.11. klo 10 Omaishoitajien kirkkopyhä Kerimäellä Lähtö Punkaharjun srk-talolta kimppekäydein klo 9.25. Ilm. Jaanalle 11.11. mennessä puh. 050 3100 193.

Rantasalmen kappeliseurakunta

Aluekappalainen Jussi Leppäniemi 040 531 7916
Jumalanpalvelus su klo 10.
Su 3.11. klo 14 Savonlinnan orkesterin konsertti kirkko. Vapaa pääsy, ohjelma 20€.

Savonrannan kirkkopiiri

Johtava srk-pastori Henrik Koponen p. 044 776 8052
Jumalanpalvelus su klo 10.
Ei messua kirkossa su 3.11.
Su 27.10. klo 10 Sanajunalanpalvelus kirkko, kahvit srk-kodilla
Su 10.11. klo 10 Isänpäivän messu kirkossa. Messun jälkeen lähetyslounas srk-kodilla.
Su 24.11. klo 10 Messu kirkossa kirkkokahvit srk-kodilla.
Su 24.11. klo 15 Puurojuhla Säimen-Sönkkä kylätalolla, Tiilikkalantie 27.

Omaishoitajien viikko 24.11.-1.12. Näe, huomaa, kuule - omaishoidon monimuotoisuus

Omaishoitajien kirkkopyhä kerimäellä su 24.11.

Messu klo 10 talvikirkossa, saarna **Erja Kalpio**, Evankelinen Lähetysyhdistys ry, liturgina **Toivo Loikkanen**, kanttorina **Maria Padatsu**, laulua **Kati Koivisto**. Ruokailu ja päiväjuhla srk-kodilla. Puhe **Jorma Hongisto** Sosteri/sosiaalipalvelujen tulosaluejohtaja, omaishoitajan puheenvuoro **Elvi Koponen**, runoja **Leena Mäkelä**, laulua Kati Koivisto. Ilmoitt. Omalle diakoniatyöntekijälle, Kerimäen kappeliseurakunnan diakoniatuomisto 15.11. menn. p. 050 5406114.

Diakonia päivystä

Älä jää yksin ongelmien kanssa. Diakoniapäivystyksessä tilannettasi ryhdytään selvittämään. Ota rohkeasti yhteyttä.

Savonlinnan seurakuntakeskus (Kirkkokatu 17) ma, ti, to ja pe klo 9-11, p. 044 555 2579
Enonkosken seurakuntatalo (Kirkkotie 8) puh. 040 865 5653
Kerimäen seurakuntakoti (Urheilukuja 2) ma ja pe klo 9-11 ja to klo 8-10, p. 050 540 6114
Punkaharjun seurakuntatalo (Oikotie 10) ma ja ke p. 050 310 0193
Rantasalmen Kirkkorinne (Kirkkotie 3) ma-pe klo 8-10, p. 040 838 5412
Savonrannan seurakuntakoti (Pappilantie 17) ti klo 9-11, p. 044 755 0152

Lähetystyo

Savonlinna

Pe 1.11 klo 11-13.30 leivonnaisia myytävänä Lähetyssopeessa, Säaminginkatu 4.

Punkaharju

Pe 25.10. klo 10-12 Lähetysmyyjäiset ja uutispuuro Punkaharjun srk-talolla. Vapaaehtoinen maksu lähetysten hyväksi. Myytävänä karjalanpiirakoita ja käsitöitä.
Su 17.11. Jumalanpalveluksen jälkeen lähetyslounas srk-talolla, mukana nimikko-lähetä Saara Karttunen.

Savonranta

Su 10.11. Jumalanpalveluksen jälkeen isänpäivän lähetyslounas srk-kodilla. 15 € / aik., 6-15v. 7 €, alle 5v. ilm. Lahjoituksia lounasta ja arpajaisia varten otetaan vastaan, tied. Helena Konttinen p.044 755 0154.

LÄHETYSOPPI Säaminginkatu 4. Avoimna 1.10. alkaen. ma, ke-to klo 11-16 ja ti klo 13-18. Lähetyssopeesta laadukkaita käsitöitä!

JOULUN LAPSI -KERÄYS

Iloa Romanian ja Moldovan lapsille. Laatikot ja pakkausohjeet Lähetyssopeesta Säaminginkatu 4. Avoimna ma, ke-pe klo 11-16 ja ti klo 13-18. Palautus 18.-25.11.

Facebook.com/savonlinnansrk
Facebook.com/enonkosken-kappeliseurakunta
Facebook.com/kerimaenkappeli

Facebook.com/punkaharjun-kappeliseurakunta
Facebook.com/savonrannankirkkopiiri

Savonlinnan seurakunta: savonlinnansrk
Kerimäen kappeliseurakunta: kirkko_kerimaella
Punkaharjun kappeliseurakunta: evlph